

בעזרה"יית עזון תורני שכוחי אזלתה ששל תגידה

גליון 648

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

השבת נקראת "שבת זכור", וזאת משום שלאחר קריאת פרשת השבוע "פרשת ויקרא" אנו קוראים שלושה פסוקים מסוף פרשת "כי תצא" המתחילים במילים: "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים".

פנתח האלה

"מה מברכים על אבטיח?"

שאלה זו שאל אדם חוזר בתשובה בערב שערך בביתו, בצפון ת"א, לחבריו שאינם שומרי מצוות. התפתח במקום דיון סוער.

חלקם צידדו בברכת בורא פרי העץ, וחלקם אמרו, שהאבטיח, למרות היותו פרי מרשים, ברכתו בורא פרי האדמה. לבסוף הכריע המארח: על אבטיח מברכים – בורא פרי האדמה. בשלב זה, קם קיבוצניק ואמר למארח באופן נחרץ: "על אבטיח מברכים שהכל נהיה בדברו!" למראה פליאתם של הנוכחים, הוסיף ואמר: "אל תדאגו – 'שהכל' עובד טוב גם על אבטיחים". אז הוא סיפר את סיפורו האישי. במלחמת יום הכיפורים הייתי שריונאי בסיני. הטנקים של הפלוגה נכנסו למארב מצרי, והחלו קרבות שבייש (שריון בשריון). הרגשנו שהגיהנום נפער תחתינו. בשלב זה, המפקד צעק בקשר – מי יודע, איך הדתיים מתפללים? היה שקט – למרבה הבושה, לא ידענו להתפלל... ואז נזכרתי שסבא שלי, בכל פעם שהייתי בא לבקרו, היה נותן לי כוס מיץ תפוזים, ואומר לי לברך – "שהכל נהיה בדברו". לקחתי את הקשר, ואמרתי למפקד – התפילה של הדתיים קצרה וקליטה – "שהכל נהיה בדברו"... המפקד, נתן פקודה לטעון פגז – ברכנו עליו בכוונה "שהכל נהיה בדברו" – והפגז שוגר... הפלא הוא, שבפעם הראשונה הצלחנו לפגוע בטנק מצרי! ומאז כל פגז שברכנו עליו "שהכל" – פגע פגיעה ישירה בטנקים המצרים. עם עלות השחר, הבסנו אותם. כעת סיים הקיבוצניק את דבריו: "אם שהכל נהיה בדברו עובד על טנק מצרי – אין שום סיבה שזה לא יעבוד גם על אבטיח". כל הנוכחים חייכו, חוץ מבעל הבית. הוא הביט בקיבוצניק ושאל: "אם על ברכה לבטלה הקב"ה עושה כאלה נסים – מה אדם יכול להשיג, מברכה כתיקונה ובכוונה?"

בפרשת השבוע, אנו קוראים על הקרבנות – קורבן מלשון קירבה. הקורבן תפקידו, לקרב את החוטא שנתרחק. חזרה אל בורא עולם. כיום אין לנו את מעשה הקורבנות, אבל תחתיו, יש לנו את התפילה. תפילה מלשון פתילה, המקשרת בין השמן ללהבה. כך התפילה מקשרת בין עם ישראל לבורא עולם. קרוב ה' לכל קוראיו, וכל זאת בתנאי אחד: "לכל אשר יקראוהו – באמת". כאשר התפילה היא "מעומקא דליבאי", אפילו ברכה לבטלה יכולה להושיע.

שבת שלום

שמשון אליעזר פוקס

למדונו חז"ל הקדושים (ספרא בחוקותי) "זכור את אשר עשה לך עמלק, יכול בלבד? כשהוא אומר לא תשכח הרי שכחת לב אמורה, מה אני מקיים זכור? שתהיה שונה בפיקד". בניגוד לקריאת התורה הקבועה מידי שבת, בקריאת פרשת זכור אנו מחויבים מהתורה לדעת רוב הפוסקים, מה שמחייב כל גבר, ולחלק מהדעות גם כל אישה, להשתתף בקריאת התורה בשבת זו, ולהאזין לתזכורת בדבר מלחמתו של עמלק בישראל.

וכאן נשאלת השאלה, מדוע בוער כל כך לזכור מעשה ישן כל כך?? הלא מדובר במשהו שלא ניתן להצביע בחיי היום יום על השפעתו לכאורה? הרי יכולנו "לשכוח" אותה מלחמה ארוכה ולנהל את סדר יומנו לא פחות טוב ואולי אף יותר ללא זכרה של מלחמות היסטורית נוספת? ובכלל, הלא עמלק לא ניצח באותה מלחמה, עם ישראל הביס אותו ושלחו לנפשו מוכה חבול ופצוע, מה אם כן בוער כל כך להזכיר את שמו לדיראון עולם. חמורים עוד יותר הם דברי המדרש (תהלים שוחר טוב צ"ז) "ללמדך שאין בעולם גילה כל זמן שמלכות אדום קיימת, ואין ה' שלם ואין הכיסא שלם". ומפורש ברש"י (ישעיהו י"ב) "אין הכיסא שלם ואין השם שלם עד שתהא מלחמה לה' בעמלק". מה בוער פה? מה איום כל כך בעמלק בכלל ובמלחמה זו בפרט? התשובה לכך מפעימה, מחכימה, מעוררת ומלמדת לחיי היום יום שלנו. בעמוד 2 אהל לחידוש <<<

זמנך השבת
הדלקת נרות
מוצאי שבת
6:23
5:23
נא לשכור על קדושת הזמין
אין לקרוא בשעת התפילה
ר"ת: 6:59

אָהַל הַהֵלֶלֶת

האם מקיימים מצוות משלוח מנות במאכלים שלא נתנו לאכול באותו רגע בלי הכנה מיוחדת, כגון בשר נא או קמח? לגבי מאכל שלא התבשל. יש אומרים שלא יוצאים בו ידי חובה. ומרן זצ"ל בחזון עובדיה פורים עמי קיז הוכיח שיוצאים ידי חובה גם בבשר חי (חוץ מעוף חי לגמרי, שעדיין לא נשחט)

מה הדין בשולח מאכל כדין אבל אין המקבל יכול לאוכלו מחמת שמחמיר יותר בדיני כשרות או מפני איזה חולי שיש לו כמו סוכרת? אם שולח דבר שחבירו לא אוכל ממנו מפני בעיית כשרות אמיתית, כמו למשל, אם שולח לספרדי בשר שאינו חלק, לא יוצא ידי חובתו.

אם המקבל אינו יכול לאוכלו מצד שיש בזה סוכר וכדומה, לכתחילה נכון להימנע מלשלוח לו מנות כאלה כדי שלא לצערו. אבל מצד מצוות משלוח מנות יוצא ידי חובה. (שם עמוד קנ)

האם מאכל גדול ביותר נחשב לשתי מנות, וכמו בקבוק גדול של מיץ?
מנה אחת גדולה, אינה נחשבת כשתי מנות.

יש כיום מארזי יוגורט שבצד השני של הקופסה יש דגנים או פירות שנועדו להתערבב ביוגורט, וכן יש ממתק ילדים שיש בצד אחד ביסקוויטים ובצד השני שוקולד לטבילה, האם יוצא בדברים האלה י"ח 2 מנות?

אם הם מונחים ממש בשני מקומות נפרדים, יוצאים בזה ידי חובה. ומכל מקום כתבו כמה אחרונים שצריך שיהיה שיעור חשוב בכל מנה, ולכל הפחות שיעור כזית.

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

<< המשך >> עמלק לא ניצח במלחמה. עמלק "בסך הכל" ניסה לפגוע בעם ישראל, ניסה - אבל לא הצליח. אבל יש משהו אחד שעמלק עם כל ההפסד שלו "כן" הצליח לעשות. "אֲשֶׁר קָרָד בְּדָרְדָר וַיִּזְנֶב בְּדָף כָּל הַנְּחָשִׁים אֲחֲרָיֶךָ, וְאַתָּה עָנִף וַיִּגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹקִים".

בפסיקתא דרב כהנא וברש"י במקום מובא ההסבר הבא: **בריכה מלאה מים רותחים הטילה את חיתתה על כל בני הסביבה, כולם ידעו שקפיצה לבריכה זו כמזוהה כהתאבדות.** והנה הגיע אדם אשר למרות האזהרות וההפצרות קפץ לבריכה, נכווה ומיהר להסתלק ממנה בבושת פנים. הוא הפסיד במערכה מול הבריכה, אולם בעיני ההמון, הבריכה כבר לא היתה לוהטת כל כך, בעיניהם היא כבר הצטננה מהיחס הלוהט אותו העניקו לה עד כה. עם ישראל יצא ממצרים, וכל העולם שהיה עד לקריעת ים סוף ולייתר הניסים עמד נפעם ונרגש, ומעל הכל חיל ובהלה אחזו בהם. "שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן, חֵיל אֲחִזּוּ יִשְׁבִּי פִלְשֶׁת. אֶזְנְבְּהֶלּוּ אֶלּוּפֵי אֲדוֹם, אֵילֵי מוֹאָב יֵאֲחַזְמוּ רָעַד, נִמְגּוּ כָּל יִשְׁבֵי כְנָעַן. תִּפְּלַעְלִיָּהֶם אֵימָתָה וַפְּחַד, בְּגִדְל זָרוּעַד יִדְמוּ כְּאֶבֶן". עמלק היה הראשון שקפץ למים הלוהטים הללו, הוא אמנם נכווה, אך במקביל הוא הצליח לצנן את חומה של הבריכה בעיני ההמון. ועל כך לא יכופר לו! ומדוע? כי כל מה שקרה לאחר מכן לעם ישראל במלחמות הארץ, היה תוצאה ישירה של אותה התקררות. וכל מה שגרם לאי מי לאיים במלחמה על ישראל או אפילו שלא לחשוש מהעם כפי שבאמת היה ראוי, הכל נזקף לחובתו של עמלק. וכאן מגיעה התובנה הגדולה.

המלחמה האמיתית היא לא מול אלו שמנסים לפגוע בך, אלא מול הראשון שהראה להם שניתן לעשות זאת ולהישאר בחיים. ה' יתברך שהועיד לעם ישראל חיי שקט ושלווה, לא אבה לסלוח לראשון שהפך את חיי השקט הללו לניתנים לשינוי.

זה נכון לחיינו, זה נכון לאורחותינו הגשמיים, אך בעיקר לרוחניים. הראשון שמזלזל בחוסן הנפשי שלך, הוא הנזק האמיתי ביותר שלך. הראשון שמקרר את הפחד שלך מהתמכרות או ממידה מגונה, הוא אותו אחד שהוביל אותך להשתעבד אליה. והראשון שמנסה לצנן את התלהבותך מחיי הרוח ומהרוחניות, הוא הראשון שעליך למחוק מרשימת אנשי הקשר שלך.

כי העמלק הקטן שמסתתר בכל פינה ושארוב לנו בכל צומת, הוא הרס החיים הגדול ביותר שלנו. האויבים הגדולים והלוחמים האכזריים - הם "בסך הכל" אלו שפרצו לדלת פתוחה, דלת שנפתחה על ידי אותו עמלק קטן. זו הסיבה שאסור לשכוח את מלחמת עמלק, כי שכחה של מלחמה זו נובעת מזלזול בכוחה של התקררות קטנה, כאשר בעצם היא זו שסוחפת את האדם ומעמידה אותו "כבר מהיום" על עמוד הקלון. (הרב אליהו רבי)

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

"אני לא תורם להם", שב והצהיר בפנים סמוקות מהתרגשות. "הם מתקשרים אלי לפלאפון, או פוגשים אותי בבית הכנסת. הם מבקשים תרומה עבור יתום מסכן שמתחתן, או מקרה של מחלה מצערת. הרחמים שלי גואים, אני שולף את הארנק, מוציא כמה שאני יכול באותו זמן. "עד שקלטתי שהם 'עושים עלי קופה'. הם באים בשם המסכנים, כביכול אוספים עבורם, ולבסוף משלשלים חלק מן הכסף לכיסם ומעבירים לנוזק רק חלק מן התרומה. אני לא תורם להם". החברותא שלו כבר היה מורגל בסיטואציה, בכל פעם שעלה נושא הצדקה בעת לימודם החבר של היה מתקצף. אבל תחילה הוא שאל בקול רגוע: "אמור לי, האם אתה היית מוכן ללכת, להקדיש ממיטב זמנך, להתבזות באיסוף כספים במקומות שמכירים אותך, רק לשם שמים? וכי אם יש יהודי שרוצה - בעבור הזמן שהוא משקיע - סכום מסוים מתוך הצדקה שהוא אוסף, לא מגיע לו?!"... [איננו נכנסים לדיון ההלכתי האם מותר לקחת מכסף שנאסף לצורך מסוים ואם אכן מותר, כמה לקחת]. אבל הוא סירב לשמוע: "אני לא אפרנס אותם. עבורם אין לי כסף. הם לא מסכנים. שילכו לעבוד". כמו תמיד החברותא מתח חיך דק על שפתיו ושאל: "אם אתה כל כך נחרץ בדעתך, אם אתה סבור שאסור לתת להם צדקה, או לפחות שאתה אינך מוכן להעניק להם, מדוע אתה כל כך מתקצף? תתעלם מהם ודי. לא חבל על בריאותך?!"... מי משניהם, לדעתכם, צודק?

"אם עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו", אומרת התורה בפסוקים הראשונים בדיני הקרבנות. כאן עוברת התורה לתיאור תהליך ההקטרה, כשבסופו נאמר "והקטיר הכהן את הכל המזבחה עולה אשה ריח ניחוח לה". כשהתורה כותבת שהקטירו את "כל" קרבן העולה, כוונתה לומר מלבד העור שהופשט מהקרבן טרם נתיחתו. את העור היו מחלקים לכהנים בבית המקדש.

ההלכה נפסקה (רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פ"ג ה"ב-ג) שאם מגיע גוי לבית המקדש ומבקש שיקריבו עבורו קרבן, מקריבים את קרבנו אך ורק לשם קרבן עולה ולא עבור קרבן אחר (כשלמים או נדבה). מדוע לא יקבלו מגוי בהמה שרצונו להקריבה בתור קרבן תודה, למשל, ויקריבה כרצונו? ישיבת וואלוז'ין המפורסמת, הייתה פרי רוחו של הגאון רבי חיים מוואלוז'ין זצ"ל, כוחות רבים השקיע הגר"ח בביסוס ישיבתו, ולשם כך היה צריך אף לאסוף ממון עבור הישיבה. לא תמיד היה סיפק בידו של הגר"ח עצמו לשובב בין בתי נדיבי עם שירימו תרומה לישיבה, ולכן שלח לפעמים שליח במקומו. כשהגיע שליח זה אל אחד היהודים, סירב היהודי לתת לו תרומה. את סירובו נימק בכך שהשליח מקבל משכורת, והוא חפץ להעניק את תרומתו ישירות לידי הגר"ח מוואלוז'ין. בהגיע היהודי לפני הגר"ח, בטוח היה שישבחו על רצונו להעניק תרומה של מאה אחוז לישיבה. אך להפתעתו הגר"ח סירב לקבל ממנו תרומה כלשהי.

וכך הסביר לו: הנוצרים נותנים את תרומתם לבתי תיפלתם רק באופן ישיר, כדי שתהיה זו תרומה של מאה אחוז. אבל אצלנו, היהודים, להבדיל, למדנו אחרת: הכהן שמקריב את הקרבן מקבל חלק בבשר הקרבן. אפילו בקרבן עולה נותנים לו את העור. כי התורה רוצה מאוד שעוד יהודי ייחנה כאשר מוקרב קרבן לה'.

אבל גוי שמביא קרבן – מקריבים אותו רק בתור קרבן עולה. כי רצונו הוא שכולו יהיה לגבוה, לכן ממעטים ככל הניתן את הנאת הכהנים בקרבן זה. לגבי המתרימים הנ"ל או שאר אנשים שעוסקים בכספי צדקה וציבור, יצטרכו כל אחד לשאול את רבו מה מוטל עליו לעשות.

אבל לגבי עצמנו, אנו נוכחים לגלות שלא זו בלבד שהדבר אינו פסול כפי שחלק מאיתנו סברו בתחילה, אלא שהתורה עוד טורחת בין השיטין לגלות לנו שאדרבה, כך צריך לנהוג. מהיום והלאה נשתדל לנהוג טובת עין גם כלפי המתרים עצמו, ואם נדע שחלק מן המעות מוצאים את דרכם לכיסו, נדע ששימחנו שני יהודים... (גד שכטמן)

"מה יותר גרוע?"
שאל קשיש יושב קרנות את חברו
בשיחה על מחלות זקנה,
"אלצהיימר או פרקינסון?"
"אני מעדיף פרקינסון", השיב השני. "עדיף
שיישפך לי טיפה וויסקי מאשר שאשכח איפה
שמתי אותו..."

"מה הבעיה? שכחת את התותבות?" ניגש יהודי עם לב רחב למתפלל
ששכח את שיניו בבית, "בבקשה", הוא מגיש לו קופסה ובה שיניים
תותבות, "תתכבד". זוג השיניים שבקופסה לא התאים.
היהודי רחב הלב לא התיימש. הוא הוציא עוד זוג. ואחריו עוד אחד,
ואחריו עוד אחד.
אחרי חמישה זוגות שיניים שואל חסר השיניים בפליאה:
"מה זה, אתה טכנאי שיניים?"
לא, אני עובד בחברה קדישא..."

קצתה האתול

חומש ויקרא המדבר על הקרבנות נפתח ב"אדם כי יקריב מכם קרבן לה' " מפרש רש"י "בקרבות נדבה דיבר העניין". דהיינו: הקרבן הראשון שבו עוסקת התורה לא מגיע על חטא, אלא נדבה. ממשיכה התורה ומסבירה, מה עושים עם הקרבן? "והפשיט את העולה וניתח אותה לנתחיה". יש להפשיט את העור, לתת אותו לכהנים המשרתים באותו שבוע בבית המקדש, ואז מנתחים את הקרבן ומעלים אותו על המזבח.

מכל פסוק ומילה בתורה ניתן ללמוד גם כשאין לנו מזבח וקרבן. "בואו נצא לטייל בשוק". התלמידים פערו עיניים. השוק המקומי עמוס דוכנים ואנשים, סבלים ורוכלים, אם כבר לטייל – השדה הוא מקום טוב בהרבה. רבם שמע את תהייתם והודיע שבכל זאת ילכו 'לטייל' בשוק. כצפוי, השוק נראה בדיוק כמו שצפו התלמידים, אך רבם סחב אותם אל המקום ממנו יוצאים הסבלים שמובילים את הסחורה שרכשו הקונים מן השוק – אל הכתובת שניתנה להם. "הביטו בסבלים", ביקש הרב מהתלמידים. "ראו את הזיעה הניגרת ממצחם. ראו את החמה הקופחת על ראשיהם. ובכל זאת, בעבור פרוטות ספורות הם מוציאים את כוחם כדי להביא טרף לביתם. "גם אתם", הסביר הרב מדוע ביקש מתלמידיו שיבואו אל השוק, "אם תשבו ליד הגמרא שש ושבע שעות, החום יתיש אתכם וגרונוכם יצמא למים – אל תקוצו ביגיעת התורה. בניגוד לסבלים המרוויחים פרוטות בודדות, אתם קונים את עולמכם בהתמדה בתורה". רצו התלמידים להמשיך בסיור בשוק, אך לרב היו תוכניות אחרות. הם יצאו מן השוק והלכו אל בית מסחרו של גביר גדול. לפני פתח משרדו של הגביר עצרו התלמידים ורבם והביטו. זמן מה לאחר מכן הגיע משרת צעיר והכניס מגש עמוס אוכל חם ומהביל, מדיף ריחות מגרים. הוא הניח את המגש ליד הגביר שעסוק היה בספרי חשבונותיו, ויצא.

שעתיים חלפו והנער שב לקחת את המגש. להפתעתו, היה המגש מלא. הוא הסב את תשומת לב אדונו לעניין. אך הגביר נפנף בידו בחוסר סבלנות כשם שמגרשים זבוב טרדן. "אוכל אחר כך, בבית". גם כאן הראה הרב לתלמידים כיצד מי ששקוע במסחרו ויודע שבכל רגע הוא צובר הון – יוכל להתעלם מתאוות העולם כאכילה ושתיה אפילו מבלי להרגיש שוויתר על משהו.

בדרכם חזרה לבית המדרש ראו התלמידים ילדים יחפים קופצים ומרקדים בשלוליות. "גם מילדים אלה תוכלו ללמוד עבודת השם מהי", החכים הרב את תלמידיו. "הם מתלכלכים וקופצים בבוץ כרצונם, ולא אכפת להם מה יגידו עליהם הבריות. אף אתם בני עסקו בתורה ועשו את רצון הבורא ואל תבושו מפני המלעיגים עליכם". לאור משל נפלא זה שכתב רבנו יוסף חיים מבבל, ה'בן איש חי', ניגש לפירוש נפלא על מילות הפסוק "והפשיט את העולה וניתח אותה לנתחיה": מכל דבר שיהודי רואה עליו להפשיט את המקרה הספציפי ש'עלה' לפניו; להתבונן, להעמיק, לקחת מוסר השכל. לא להסתפק בהבטה שטחית וחיצונית, אלא אף וניתח אותה לנתחיה. לרדת לעומק העניין וללבן מכל הזוויות.

ברכה והצלחה
ובריאות איתנה
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
טוביה שרבי בן נזימה
ומשפחתו הי"ו
דוד חיים בן עליזה
ומשפחתו הי"ו
אופיר דלל בן אורה
ומשפחתו הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכניס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 17:10

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 17:15
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:45 נץ
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 17:15
שיעורי תורה מידי יום
לאחר ערבית
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 19:30
"יש קונה עולמו בשעה אחת"
שימו לב <<<<

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00